

İSTİKLAL MARŞI VE AÇIKLAMASI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Şair bu kıtada Türk ulusuna sesleniyor. Mehmet Akif Türk milletine cesaret aşlamak için ve onda bulunan duyguları harekete geçirmek için şiirine korkma sözüyle başlıyor. Bayrak bir milletin geleceğinin ve bağımsızlığının sembolüdür. Bayrağın sönmesi Türk milletinin istiklalini kaybetmesidir. Şair ülkemizde tek bir insan kalana kadar bu vatani savunacağımızı belirtiyor. O halde en son Türk bireyi son nefesini vermeden Türk istiklal ve bağımsızlığını yok etmek, Türk bayrağını söndürmek mümkün değildir. Zira bayrağımız milletimizin yıldızıdır. (Eski bir inanca göre, her insanın bir yıldızı vardır; yıldız parladıkça insan yaşar. Şair burada, bayrağımızı ulusumuzun yıldızı sayıyor.) Bayrağın kaderi ile milletimizin kaderi birbirine bağlıdır. Bayrak bizindir, biz yaşadıkça onu elimizden kimse alamaz.

Türk milletinin bütün fertlerini öldürmedikçe bağımsızlığını kimse yok edemez.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Bu kıtada şair, bayrağa sesleniyor. Ey nazlı bayrağımız, ulusumuza kızıp kaşlarını çatma (Bayrağın hilâli kaşa benzetilmiştir). (Türk vatanının bazı parçaları, işgal edilmiştir. Bu yüzden bazı bölgelerde bayraklarımız indirilmiş yerine düşman bayrakları asılmıştır.) Seni gökyüzünde dalgalandırabilmek için ulusumuz çok kan dökmüştür. Eğer kaşlarını çatarsan uğruna dökülen kanlar sana helâl olmaz.

Bağımsızlık ulusumuzun hakkıdır.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim: bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Şair “ben” diyor.(Ancak kast ettiği mana aslında bizdir. Türk milleti adına konuşmaktadır.) Türk milleti ezelden beri hür yaşamıştır, hür yaşayacaktır. Onun özgürlüğünü elinden almak isteyen ancak çıldırmış olmalı, zira böyle bir harekete kalkışanlar ağır bir şekilde cezalandırılır. Türk milleti bağımsızlığı uğrunda önüne çıkacak her engeli aşacak güçtedir. O; böylesine yüce bir amaç için dağları delegecek, enginlere sığmayıp, denizleri taşıracaktır güçtedir.

Hazırlayan: astagos

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddım var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
“Medeniyet!” dediğin tek dişi kalmış canavar?

Bu kıtada şair vatanımızı istilaya kalkışan Avrupalılara meydan okuyor. 20. asrın başında Avrupa medeniyeti 19. y.y. daki görkeminden oldukça uzaktır. O sebeple şair Batıyı tek dişi kalmış canavara benzetiyor. O canavar dilediğinde ulusun, bana uğursuzluk getirmeye çalışsın, boşunadır. Avrupalı kendini çelik zırhla korurken Mehmetçik ona iman dolu altın göğsüyle karşılık vermektedir.

Arkadaş! Yurdumu alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vaat ettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Şair kahraman Türk askerine hitap ediyor. Türk yurdunu alçakları uğratmaması için gerekirse canını feda etmesini söylüyor. Şehit gövdelerinin meydana getireceği siperler düşmana mani olacaktır. Mehmet Akif düşmanın çok kısa bir süre içinde bu hayâsızca akına son vereceği Allah'ın Türk milletine vaat ettiği zafer gününün yarından bile daha yakın bir zamanda doğacağına inanmaktadır.

Bastığın yerleri “toprak!” diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefansız vatani.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatani.

Bastığın yerleri sıradan (olağan) bir toprak sanma. Yurt, sıradan bir toprak parçası değildir. O, binlerce şehidin kanları pahasına elde edilmiştir. Bu toprağın altında binlerce şehit yatmaktadır ve sen onların oğlusun. Atalarımı incitme. Ayrıca ülkemiz eşsiz doğa güzellikleriyle cennet gibidir. Sana dünyaları verseler bile bu güzel vatanımı verme.

Kim bu cennet vatanının uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsında Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Toprağını sıkınca şehit kanı fışkıracak olan bu cennet vatanın uğruna herkes kendini feda eder. Canımı, sevdiklerimi, tüm varımı alsın da Tanrım, yeter ki yaşadığım sürece vatanımdan beni ayrı düşürmesin.

Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli;
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.

Allah'a şair hitap ediyor. Mehmet Akif'in Allah'tan tek dileği ibadet yerlerine düşman elinin değmemesidir. Camilerimizden okunan ezanlar sonsuza kadar Türk yurdunun üstünde inlemelidir. Çünkü bu ezanlar dinimizin temelidir.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım;
Her cerihamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'sım!
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki, başım.

Ezan sesleri yurdumuzun üstünde inledikçe şehitlerimizin de ruhları şad olacaktır. Ezan sesi sadece yaşayanlara değil, ölümlere hatta onların mezar taşlarına bile tesir eden yüce bir anlam taşır. Şehit atalarımızın her şeyden arınmış ruhları yerden fışkıracak, ezan sesiyle ayağa kalkacak ve dışa yükselecektir.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Şair zafer gününün heyecanını yaşıyor. Aydınlık, güzel günlerin müjdecisi şafak vakti gibi dalgalan ey şanlı bayrağım! Türk milleti yeniden bağımsızlığına kavuşmuştur. Artık onun için yok olma korkusu kalmamıştır. Bayrağımız şehitlerimizin kanlarını hak etmiştir. Bağımsızlık Allah'a tapan ve doğruluktan ayırmayan Türk milletinin en doğal hakkıdır.

Mehmet Akif ERSOY

1. İstiklal Marşı'nın şairi Mehmet Akif ERSOY
2. İstiklal Marşı'nın bestecisi Osman Zeki ÜNGÖR
3. İstiklal Marşı'nın kabul tarihi 12 Mart 1921
4. Şairimizin "Safahat" adında bir kitabı vardır. Bu kitap yedi kitabının bir araya toplanmasından oluşmuştur.
5. Sebilürreşad, c. 18, no. 468, s.305, 17 Şubat 1337 (1921), Ankara. Şiirin bu ilk yayınında, beşinci kıtasındaki "uğratma" sözcüğü "bastırma" şeklinde iken, sonradan Mehmet Akif Bey tarafından değiştirilmiştir. Bunun dışında İstiklal Marşı'mızın ilk metni ile sonrakiler arasında hiçbir fark yoktur.
6. M. Akif'e son kıtanın niye beş mısradan oluştuğunu sormuşlar. O da "Kırk bir kere maşallah" deyimine telmihte (hatırlatma) bulunmak amacıyla böyle yazdığını söylemiş. (Telmih Sanatı: Söz arasında herkesçe bilinen geçmişteki bir olaya, ünlü bir kişiye bir inanca ya da yaygın bir atasözüne işaret etmek, onu anımsatmaktır.)
7. Mehmet Akif ERSOY Kurtuluş Savaşı döneminde Atatürk'ün yanında yer alarak Anadolu'daki çeşitli camilerde vaazlar verir ve halkın milli mücadeleye katılması gerektiğini söyler. Milli mücadeleyi dergisinde (Sebilürreşad) yazdığı yazılarla ve bastığı kitaplarla desteklediğini göstermiştir.

SÖZLÜK

Celal: Heybet, korku veren ululuk.

Hak: Allah.

İstiklal: Bağımsız.

Ezel: Tarihin ilk devirleri, eskiden.

Garb: Batı, Avrupa.

Serhat: Sınır boyu.

Ulusun: Bağırсын. Köpek gibi ulusun dursun.

Kefensiz yatan: Şehit.

Şüheda: Şehitler.

Canan: Sevgili.

Huda: Allah

Cüda: Ayrı, uzak.

Emel: İstek, arzu.

Mabet: Cami.

Namahrem: Yabancı.

Vecd: İman coşkunuğu.

Ceriha: Silah yarası.

Ruh-i mücerret: Cisimsiz ruh

Arş: Manevi göklerin yüce katı.

Naaş: Ceset.

İzmihlal: Yok olma, dağılma.

İlahi: Ey Allahım.

Hazırlayan: astagos